

Synemännens utlåtande

avgivet vid syneförrättning enligt vattenlagen avseende företag för torrläggning av vattenskadad mark tillhörande lönebostället Ödestorp och Waderums gård i Tuna socken av Kalmar län.

Mom. 1.Förordnande.

Den 28 juli 1924 utfärade länsstyrelsen i Kalmar län förordnande för undertecknad statens lantbruksingenjör att på ansökan av arr. Gustav Hellner handlägga ifrågakvarande förrättning.

Mom. 2.Företagets ändamål, omfattning och läge.

Företaget avser torrläggning av till största delen odlad jord. Dikenas djup hava bestämts med hänsyn till att markerna i stort sett skola bli torrlagda till minst 0,8 meters djup. Företagets ändamål är att åstadkomma höjning av jordens alstringsförmåga. Företaget innebär uppgrävning i enlighet med hithörande plan och profilritningarna av avloppsdiken betecknade med bokstäverna A-B^I och B^{II}-C. Dessa diken hava föreskrivits som öppna avloppsdiken.

Markerna äro belägna 2 ½ kilometer söder om Tuna sockens kyrka. Företaget är beläget inom det nederböradsområde

som i K. K. den 13 april 1922 betecknats med n:r 72. I övrigt hänvisas till bifogade översiktskarta, bil. 1 till detta utlåtande.

Mom. 3.

Laga hinder.

Emot förrättningens handläggande eller företags utförande har något laga hinder ej blivit anmält och har sådant hinder ej heller av synemännen kunnat utrönas.

Mom. 4.

Företags beskaffenhet.

Synemännen anse att företaget är att hänföra till dikning varom stadgas i 7 kap. 1-36 §§ vattenlagen.

Mom. 5.

Fall, vattenmängd, dimensioner m.m.

Av hithörande profilritning och planritning, på vilken senare markens höjdläge över avvägningens nollplan finnes utsatt med blå siffror, framgå lutningsförhållanden m.m. Av profilritningen framgår jämväl det bottenfall, som föreskrivits å de olika dikessträckorna, i det att bottenlinjens höjdlägen över förenämnda nollplan finnas angivna med röda siffror omedelbart under bottenlinjen. Dikenas dimensioner och fall framgå av profil- och sektionsritningarna. Minsta bottenlutningen utgör 0,5:1000. Bottenbredden är 1,00 meter (i berg 2,2 m.) och sidolutningen 1:1,25 samt i berg 1:0,1.

Vatten tillrinner diket dels från ett område av 8,5 kvadratkilometer och dels en del av vattnet från ett område om 72 kvadratkilometer. Avrinningen från det förra är beräknad till 70 sekundliter pr kvadratkilometer och från det senare till 60 sekundliter pr. kvadratkilometer. Då 1/10 av vattnet vid flod från det större området beräknats tillrinna vid C utgör den största vattenmängden som skall framrinna i diket c:a 1,0 kubikmeter pr sekund. Med en bottenbredd av 1,0 meter och sidolutning av 1:1,25 beräknas högsta vattendjupet bliva 0,95 meter. Under sommartiden, då vatten tillrinner endast från det mindre området bör vattendjupet bliva c:a 0,20 meter.

Mom. 6.

Uppskattning av båtnaden.

Enligt bestämmelserna i 60 § 10 kap. vattenlagen hava synemännen för utrönande av värdet av den genom företagets utförande uppkommande båtnaden uppskattat marken såväl i dess skick före företaget som och i det skick, vari den antages komma efter företagets fullbordan. För den skull har planritning upprättats efter nymätning av det vattenskadade området, varefter dettas höjdläge utrönts genom avvägning, varjämte dess naturliga godhet och beskaffenhet undersökts. Som vattenskadad har den mark intagits, som under rådande förhållanden ej varit torrlagd till 1,2 meters djup. Syne-

männen hava åsatt varje särskild ägofigur ett visst värde dels i dess
 nuvarande tillstånd som ock i det tillstånd vari marken väntas komma
 att befinna sig efter företagets fullbordan. Markens nuvarande vär-
 de har erhållits genom att multiplicera det åsatta blivande värdet
 med ett torrlägningsgradtal, som uträknats på grund av varje figurs
 medelhöjdläge. Det nya dikets bottenlinjer har utlagts så att torr-
 läggning kan åstadkommas till 1,2 meters djup. För de ägofigurer,
 som efter företagets fullbordan beräknats icke kunna erhålla full
 torrläggning har det blivande jordvärdet blivit nedsatt till det bli-
 vande torrlägningsdjupet,

Vid uppskattning av båtnaden hava synemännen i möjligas-
 te mån beaktat alla de omständigheter, som ansetts kunna inverka på
 båtnadsbeloppets storlek. I övrigt hänvisa synemännen till den upp-
 rättade värderingslängden, vilken bilagts protokollet.

Mom. 7.

Ersättningar.

Såvitt vederbörande jordägare ej annorledes bestämma stadga syne-
 männen med stöd av 5 § 7 kap., 64 § 10 kap. och 49 § 9 kap. vatten-
 lagen dels att ersättning för jord som åtgår till utvidgande av diket
 skall utgå i överensstämmelse med den upprättade jordersättnings-
 längden, vilken bilagts protokollet, dels ock att ersättning för jord

som åtgår till jordupplag skall ersättas efter jordens fulla värde efter företaget sådant detta värde är upptaget i värderingslängden. De belopp, som skola utgå som ersättning för jordupplag skola efter uppmätning och sedan företaget blivit fullbordat men innan jordvallarna blivit borttagna uträknas av tvenne ojäviga män eller om någon det fordrar av statens inom distriktet tjänstgörande lantbruksingenjör. I övrigt hänvisas till förenämnda 5 § 7 kap. vattenlagen. Dessa ersättningsbelopp skola gäldas av delägarna efter samma grunder, som gälla för fördelning av kostnaderna för dikningsarbetets utförande. Ersättning för jordupplag medför dock ej dikningsföretagets äganderätt till jorden utan utgör ersättningsbeloppet endast ersättning för det intrång som jordägaren lider genom jordvallars uppläggande å hans mark. Borttager jordägaren själv jordvallarna äger han sålunda sedan bruka jorden, men är skyldig att vid rensningar ånyo tåla jordvallars uppläggande.

Skulle genom företagets utförande skada eller intrång vilket synemännen ej förutsett, vållas någon, äger denne att inom fem år, räknat från i detta utlåtande angivna eller ock sedermera i anledning av sökt anstånd bestämda tiden för företagets fullbordan till Söderbygdens vattendomstol ingiva sina ersättningsanspråk. Härutinnan hänvisa synemännen till stadgandet

i 57 § 7 kap. vattenlagen.

Mom. 8.

Framtida underhållet.

Beträffande framtida underhållet hänvisa synemännen till bestämmelserna i 34 § 7 kap. vattenlagen. Kostnaderna för underhållet skola fördelas enligt samma grunder som gälla för deltagande i kostnaderna för arbetets utförande med undantag för att bestämmelserna i 27 § 7 kap. vattenlagen icke i detta fall skola lända till efterrättelse. Rensningar skola verkställas, så snart detta visar sig vara av nöden och någon delägare styrker behovet av rensningars vidtagande. All dämning av dikena vare förbjuden såvida den ej sker i samband med rensning, och dämmande hinder, av vad slag de vara må, skola avlägsnas i den ordning som angående rensning blivit bestämt.

Mom. 9.

Arbetsplan och arbetstid m.m.

Med stöd av 62 § 10 kap. vattenlagen bestämma synemännen:

att företaget skall benämnas "Ödestorp - Väderums dikningsföretag av år 1928";

att arbetena må taga sin början omedelbart sedan denna förrättning vunnit laga kraft och anmälan om styrelseval gjorts hos länsstyrelsen i Kalmar län, samt domstolsavgift enligt nedan ~~dit~~ inbetalts;

att arbetet skall vara fullbordat senast den 1 september år 1932

delägarna obetaget att bringa företaget till fullbordan dess-
förrinnan. Beträffande möjligheterna och sättet för utsättande av
ny tid för företagets fullbordan hänvisa synemännen till stad-
gandet i 58 § 7 kap. vattenlagen;

att företaget skall utföras i full överensstämmelse med det upp-
rättade förslaget;

att de ur avloppen uppkastade jordmassorna skola uppläggas till
ungefärlig lika storlek och godhet på ömse sidor om avloppen
och ej läggas närmare dikeskanterna än 0,8 meter samt ej givas
brantare lutning mot diket än 1:1;

att bankarna skola omedelbart efter uppkastandet genomgrävas
på för ytvattnets fria avrinnande lämpliga ställen, t. ex.
vid i avloppen inmynnande tegdiken eller svackor i marken,
dock på minst var 50 meter;

att avsyning av arbetena skall, om någon delägare i företaget
det fordrar, verkställas av statens lantbruksingenjör;

att de fixpunkter, till ledning vid arbetenas utförande och fram-
tida rensningar, som inguggits i jordfasta stenar icke få
rubbas;

att allt gemensamt arbete skall utföras å entreprenad, och skola
delägarna antingen efter utlysande av arbetet å entreprenad-
auktion eller infordrande av skriftliga anbud, bortlämna ar-
betet.

Mom. 10.Styrelse för företaget.

På grund av bestämmelserna i 61 § 7 kap. och 72 § 10 kap. vattenlagen uppdraga synemännen åt Jarrendatorn Gust Hellner i Ödestorp, att i föreskriven ordning utfärda kallelser till sammanträde för val av styrelse för företaget. Kallelse till sammanträde skall enligt 64 § 7 kap. vattenlagen antingen skriftligen delgivas samtliga delägare i företaget minst en vecka före sammanträdet eller ock minst fjorton dagar därförut kungöras i Tuna sockens kyrka samt minst en av ortens tidningar. Beträffande sammanträdet skall i tillämpliga delar gälla föreskrifterna i 22 § 3 kap. vattenlagen. Anmälan om styrelsens sammansättning skall ingivas till Länsstyrelsen i Kalmar län. Beträffande rösträtt hänvisas till 64 § 7 kap. vattenlagen enligt vilken delägare äger rösträtt efter det andelstal som jämlikt 23-26 §§ och 29 § 7 kap. vattenlagen är avgörande för hans skyldighet att taga del i kostnaden för företaget.

Synemännen hänvisa i övrigt till bestämmelserna i 13, 15, 17-21 och 23-25 §§ 3 kap. vattenlagen varvid är att beakta de särskilda stadganden som givas i 63 och 65 §§ 7 kap. vattenlagen.

Ödestorp pr. Tuna

Synemännen uppdraga åt Gust. Hellner ^{att som Jarrendator} av lönebostället 1 mantal nr 1¹ i Ödestorp mottaga och förvara till förrättningen hörande kartor och handlingar och skola dessa kartor och handlingar förvaras å nyssnämnda fastighet.

Mom. 11.Domstolsavgift.

Avgift enligt 95 § 11 kap. vattenlagen skall erläggas till Länsstyrelsen i Kalmar län med 11 kronor 90 öre. Arbetet får icke påbörjas innan denna avgift erlagts.

Mom. 12.Broar.

Vid punkt 1+83 går diket under allmän väg. Enär härvarande trumma icke medgiver den torrläggning som skall åstadkommas enär trummans botten ligger för högt måste trumman ombyggas. Ordföranden i vederbörande vägstyrelse har emellertid meddelat att vägstyrelsen hade för avsikt att i samband med rätning av vägen ombygga trumman. Kommer sådant ombyggande till stånd skall det åligga vägens ägare att på egen bekostnad nedlägga trumman till sådant djup och giva den sådana dimensioner att torrläggning kan ske till 1,2 meters djup av den i företaget ingående jorden. Trummans botten skall för den skull läggas minst på +3,35 i det jämförelseplan som här kommit till användning. Det åligger torrläggningsintressenterna att utföra och bekosta grävningen fram till trumman och att i god tid dessförinnan meddela vägstyrelsens ordförande när byggandet av trumman kan tidigast påbörjas. Skulle omläggningen av vägen icke komma till stånd skall trumman byggas på nuvarande

plats enligt uppgjord ritning varvid arbetet bekostas av torrlägg-
ningsintressenterna.

Företaget medför byggande av två stycken Ägoväsbroar
vilka skola utföras enligt uppgjorda ritningar.

Mom. 13.

Kostnadernas fördelning.

Någon anledning till uppdelning av företaget i avdelningar före-
finnes enligt synemännens åsikt ej. I kostnadsfördelningslängden
bil. 2 till detta utlåtande finnes upptagen varje fastighets procen-
tiska andel i samtliga med företaget förenade kostnader. I övrigt är
beträffande kostnadsfördelningslängden att nämna att, enär ägofigu-
rerna n:r 74-83, en del av 85, och 134-137 ävensom 138- till och med
147 till följd av sitt läge ej ansetts kunna utnyttja den genom före-
tagets utförande ökade möjligheten till torrläggning utan upptagande
av särakilda diken, ha sådana, dikessträckorna C-D och E-F blivit
kostnadsberäknade. Dessa figurers delaktighet i företaget har sålun-
da reducerats med det belopp vartill upptagande av respektive diken
beräknats uppgå, såsom närmare framgår av kostnadsfördelningslängden.

Delägare, som ej sökt företaget eller ej är att anse som
sökande på den grund att han ^{9/}förenat sig med sökanden, vare icke plik-
tig att vidkännas större bidrag till kostnaden för dikningen än som
svarar mot värdet av den båtnad hans mark genom dikningen beredes.

Skulle därför företaget draga större kostnad vid utförandet än som svarar mot det uppskattade båtnadsvärdet åligger det sökandena och dem som sig med dem förenat att gälda den kostnad för utförandet som överstiger båtnadsbeloppet för de icke sökande.

Kostnaderna för denna förrättning skola förskjutas av sökandena till företaget men därest företaget kommer till utförande fördelas mellan delägarna enligt enahanda grunder som gälla för fördelning av kostnaderna för företagets utförande.

Mom. 14.

Besvärshänvisning.

Missnöje med detta utlåtande eller med förrättningen i övrigt kan anföras genom ingivande av besvärsskrivelse i tre exemplar till Söderbygdens vattendomstol, Stockholm, inom sextio dagar från denna dag räknat. I besvären skola fullständigt upptagas klagandens påståenden och skälen härtill, och skola till besvären fogas de handlingar klaganden vill åberopa till stöd för ändringssökandet. I övrigt hänvisas till 11 kap. 85 § vattenlagen.

Ödestorp den 23 oktober 1928

Torsten Jonzon
Statens lantbruksingenjör.

Biträdande gode män:

O. E. Karlsson *H. B. Karlsson*

Registreringsnummer	Littera å kartan	Hemmansstal	By och jordägare	Sökande och med dem likslidda	Areal			Markens uppskattade värde	
					Åker	Äng och odlingsmark	Annan mark	Nuvarande värde	Blivande värde
								Kronor	Kronor
2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1'	A	1	<u>Ödölopp</u> Kyrkohäradsbost ars. Gustaf Flottner	506	18.26	3.075		5 863.75	11 996.25
17	C	$\frac{1}{25}$	<u>Väderum</u> Jön Oskar Nyström och Emil Nyström		2.735			1 007.34	1 664.-
14	D	$\frac{133}{250}$	<u>Väderum</u> Aug. Nilsson		18.735	3.59		7 651.43	12 767.85
			<u>Summa</u>		39.73	6.665		14 522.52	26 428.13

Förbättringsvärde	Andel i kostnaden för syneförrättningen m. m.		Beräknad andel i kostnaden för företags avdelningar, sträckan						Summa delaktighet i företaget	
	Kronor	%	Kronor	Anđeli sammanlagd kostnad till följande:	Audrag på ordkostnader som är förestannat till aflyttning	C-D	E-F	Summa audrag	Kronor	%
12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
6132:53	52.267	416:08	5964:86	241:62		241:62			5723:24	52.267
656:66	2.285	18:19	638:64	28:38	360:-	388:38			250:26	2.285
5116:42	45.448	361:79	4976:50						4976:50	45.448
11905:61	100.000	796:06	11580:-	270:-	360:-	630:-			10950:-	100.000
Ödsborg den 23. oktober 1928 Torsten Jonsson Statens lantbrukshögskolan Biträdande gode män: Carl Ekström H. B. Karlsson										